

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ แล้วนำข้อมูลมาประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย วิเคราะห์ความแตกต่างด้วยค่า T-test และวิเคราะห์ความแปรปรวน ด้วยค่า F-test สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

สรุปผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 294 ราย เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 87.41 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 12.59 มีช่วงอายุระหว่าง 20–30 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.80 รองลงมา มีช่วงอายุระหว่าง 31–40 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.27 มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.43 รองลงมา มีการระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 22.45 มีประสบการณ์ด้านการทำบัญชี 5–10 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.24 รองลงมา มีประสบการณ์ด้านการทำบัญชีน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.56 มีจำนวนแห่งที่รับเป็นผู้ทำบัญชีน้อยกว่า 5 แห่ง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.67 รองลงมา มีจำนวนแห่งที่รับเป็นผู้ทำบัญชี 5–25 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.29 เป็นผู้ทำบัญชีที่มีฐานะเป็นพนักงานบัญชีของกิจการ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.89 รองลงมา เป็นผู้รับจ้างทำบัญชีอิสระ คิดเป็นร้อยละ 30.95

ส่วนที่ 2 ข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล

ตอนที่ 1 ความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล

จากการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล ทั้งหมด 294 ราย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจ ด้านการคำนวณกำไรสุทธิตามเกณฑ์สิทธิและเกณฑ์อื่น มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.01 รองลงมา มีความรู้ความเข้าใจในด้านหลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิทางภาษีตามมาตรา 65 ทวิ คิดเป็นร้อยละ 68.74 และด้านการยื่นแบบและการชำระภาษี คิดเป็นร้อยละ 53.63

2. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความเข้าใจ ด้านเงินได้ที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล คิดเป็นร้อยละ 51.22 รองลงมาด้านหลักเกณฑ์รายจ่ายที่ไม่ให้ถือเป็นรายจ่ายตามมาตรา 65 ตรี คิดเป็นร้อยละ 50.31

จากการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล ทั้งหมด 294 ราย จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ด้านการทำบัญชี จำนวนแห่งที่รับเป็นผู้ทำบัญชี และประเภทผู้ทำบัญชี พบว่า

1. ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเพศชายมีความรู้ความเข้าใจ คิดเป็นร้อยละ 55.26 และผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเพศหญิงมีความรู้ความเข้าใจ คิดเป็นร้อยละ 56.76

2. ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล คิดเป็นร้อยละ 58.05 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล คิดเป็นร้อยละ 54.20 และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล คิดเป็นร้อยละ 63.55

3. ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาค่ำกว่าระดับปริญญาตรีมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล คิดเป็นร้อยละ 56.62 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล คิดเป็นร้อยละ 56.52 และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับปริญญาโทมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล คิดเป็นร้อยละ 61.25

4. ผู้ตอบแบบสอบถามที่ประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปีมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล คิดเป็นร้อยละ 56.47 ผู้ตอบแบบสอบถามที่ประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล คิดเป็นร้อยละ 56.79 ผู้ตอบแบบสอบถามที่ประสบการณ์ในการทำงาน 11-15 ปี มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล คิดเป็นร้อยละ 66.19 และผู้ตอบแบบสอบถามที่ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล คิดเป็นร้อยละ 63.83

5. ผู้ตอบแบบสอบถามที่รับเป็นผู้ทำบัญชีน้อยกว่า 5 แห่ง มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล คิดเป็นร้อยละ 57.59 ผู้ตอบแบบสอบถามที่รับเป็นผู้ทำบัญชี 5-25 แห่ง มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล คิดเป็นร้อยละ 58.81 ผู้ตอบแบบสอบถามที่รับเป็นผู้ทำบัญชี 26-50 แห่ง ไม่มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล คิดเป็นร้อยละ 50.53 และ ผู้ตอบแบบสอบถามที่รับเป็นผู้ทำบัญชีมากกว่า 50 แห่ง ไม่มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล คิดเป็นร้อยละ 52.13

6. ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมพัฒนาธุรกิจที่มีฐานะเป็นพนักงานบัญชีของกิจการ มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล คิดเป็นร้อยละ 57.85 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีฐานะเป็นผู้รับจ้างทำบัญชีอิสระ มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล คิดเป็นร้อยละ 58.17 และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีฐานะเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานกับสำนักงานให้บริการด้านการทำบัญชีมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล คิดเป็นร้อยละ 53.50

ตอนที่ 2 ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล

จากการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล ทั้งหมด 294 ราย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจด้านการคำนวณกำไรสุทธิตามเกณฑ์สิทธิและเกณฑ์อื่นมากที่สุด โดยมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 69.01 รองลงมา มีความรู้ความเข้าใจด้านหลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิทางภาษีตามมาตรา 65 ทวิ ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 68.74 ด้านการยื่นแบบและการชำระภาษี อยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 53.63 ด้านหลักเกณฑ์รายจ่ายที่ไม่ให้ถือเป็นรายจ่ายตามมาตรา 65 ตรี อยู่ในระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 49.69 และด้านเงินได้ที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล อยู่ในระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 48.78 ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล ทั้งหมด 294 ราย จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ด้านการทำบัญชี จำนวนแห่งที่รับเป็นผู้ทำบัญชี และประเภทผู้ทำบัญชี พบว่า

1. ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเพศชายมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 55.80 ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเพศหญิงมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 58.28 โดยจากการทดสอบค่า T-Test และ ค่า Sig. ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลไม่แตกต่างกัน

2. ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 58.47 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 54.57 ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 63.71 โดยจากการทดสอบค่า F-Test และค่า Sig. ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ ในด้านหลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิทางภาษี ตามมาตรา 65 ทวิ ด้านหลักเกณฑ์รายจ่ายที่ไม่ให้ถือเป็นรายจ่ายตามมาตรา 65 ตรี ด้านเงินได้ที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล และด้านการยื่นแบบและการชำระภาษี

3. ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาดำรงระดับปริญญาตรีมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 57.02 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับปริญญาโทมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลในระดับน้อยเช่นกัน ค่าเฉลี่ย 56.92 ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 61.58 โดยจากการทดสอบค่า F-Test และ ค่า Sig. ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่าผู้ตอบมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลแตกต่างกันอย่างอย่างน้อย 1 คู่ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา ในด้านหลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิทางภาษี ตามมาตรา 65 ทวิ และด้านการยื่นแบบและการชำระภาษี

4. ผู้ตอบแบบสอบถามที่ประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 56.86 ผู้ตอบแบบสอบถามที่ประสบการณ์ในการทำงาน 5–10 ปี มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 57.20 ผู้ตอบแบบสอบถามที่ประสบการณ์ในการทำงาน 11–15 ปี มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 66.41 ผู้ตอบแบบสอบถามที่ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 63.72 โดยจากการทดสอบค่า F-Test และ ค่า Sig. ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ในด้านหลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิทางภาษี ตามมาตรา 65 ทวิ ด้านหลักเกณฑ์รายจ่ายที่ไม่ให้ถือเป็นรายจ่ายตามมาตรา 65 ตรี ด้านเงินได้ที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล และด้านการยื่นแบบและการชำระภาษี

5. ผู้ตอบแบบสอบถามที่รับเป็นผู้ทำบัญชีน้อยกว่า 5 แห่ง มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 58.01 ผู้ตอบแบบสอบถามที่รับเป็นผู้ทำบัญชี 5–25 แห่ง มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 58.98 ผู้ตอบแบบสอบถามที่รับเป็นผู้ทำบัญชี 26 – 50 แห่ง ความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลในระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 49.64 และผู้ตอบแบบสอบถามที่รับเป็นผู้ทำบัญชีมากกว่า 50 แห่ง มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลในระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 47.75 โดยจากการทดสอบค่า F-Test และ ค่า Sig. ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนแห่งที่รับเป็นผู้ทำบัญชี ในด้านการคำนวณกำไรสุทธิตามเกณฑ์สิทธิและเกณฑ์อื่น ด้านหลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิทางภาษี ตามมาตรา 65 ทวิ และด้านเงินได้ที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

6. ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมพัฒนาธุรกิจที่มีฐานะเป็นพนักงานบัญชีของกิจการมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 58.24 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีฐานะเป็นผู้รับจ้างทำบัญชีอิสระมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 58.05 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีฐานะเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานกับสำนักงานให้บริการด้านการทำบัญชีมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 55.64 โดยจากการทดสอบค่า F-Test และ ค่า Sig. ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทของผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมพัฒนาธุรกิจ การคำนวณมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในแต่ละด้าน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

ปัญหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล ผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาในระดับปานกลาง ในเรื่องการรับรู้รายได้และรายจ่ายของแต่ละประเภทธุรกิจ การตีราคาสินค้าคงเหลือ การจำหน่ายหนี้สูญ รายจ่ายต้องห้ามทางภาษี รายจ่ายที่มีสิทธิหักได้เพิ่มเติมทางภาษี สิทธิประโยชน์ของกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน และการประมาณการและการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลครึ่งปี มีปัญหาในระดับน้อยเรื่อง การคิดค่าเสื่อมราคา การนำผลขาดทุนสะสมทางภาษีไม่เกิน 5 รอบระยะเวลาบัญชีมาถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิทางภาษีอากร การคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องชำระ การยื่นแบบแสดงรายการเพื่อชำระภาษีเงินได้นิติบุคคล และการหักภาษีหัก ณ ที่จ่าย โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง

ปัญหาอื่นๆ ในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล ผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาอยู่ในระดับมาก เรื่องผู้ทำบัญชีมีความรู้ความเข้าใจในเฉพาะส่วนที่รับผิดชอบ ผู้ทำบัญชีต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่เจ้าของกิจการกำหนด ผู้ทำบัญชีต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของสรรพากร และผู้ทำบัญชีไม่ได้ติดตามกฎหมายที่ออกใหม่ มีปัญหาในระดับปานกลางเรื่อง ผู้ประกอบการไม่เห็นความสำคัญของการจัดทำบัญชี ผู้ที่รับผิดชอบในการจัดทำบัญชีไม่มีความรู้ทางบัญชี ผู้ทำบัญชีได้รับเอกสารไม่ครบถ้วน กฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลเข้าใจยาก หลักเกณฑ์ทางบัญชีและภาษีมีความแตกต่างกัน โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาอื่นๆ ในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอให้มีการจัดอบรมพัฒนาความรู้ในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลบ่อยครั้งมากขึ้นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมสรรพากร ควรมีการเพิ่มช่องทางการแจ้งแก่ผู้ทำบัญชีเมื่อการแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติม กฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล และกรมสรรพากรเพิ่มจำนวนบุคลากรที่สามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล

อภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล พบว่า

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจด้านการคำนวณกำไรสุทธิตามเกณฑ์สิทธิและเกณฑ์อื่นมากที่สุด โดยมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ ขวัญวิมล โกศัยเสวี (2540) ได้ศึกษาเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลของสำนักงานบัญชีในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเงื่อนไขในการคำนวณกำไรสุทธิที่เป็นรายได้เพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจด้านหลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิทางภาษีตามมาตรา 65 ทวิ ในระดับปานกลาง และมีความแตกต่างกันในระดับการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับ ขวัญวิมล โกศัยเสวี (2540) ได้ศึกษาเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลของสำนักงานบัญชีในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเงื่อนไขการคำนวณกำไรสุทธิที่เป็นรายจ่าย ตามมาตรา 65 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร อยู่ในระดับปานกลาง

3. ผู้ตอบแบบส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจด้านหลักเกณฑ์รายจ่ายที่ไม่ให้ถือเป็นรายจ่ายตามมาตรา 65 ตริ อยู่ในระดับน้อย ในขณะที่ ขวัญวิมล โกศัยเสวี (2540) ได้ศึกษาเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลของสำนักงานบัญชีในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเงื่อนไขการคำนวณกำไรสุทธิที่เป็นรายจ่ายต้องห้าม มาตรา 65 ตริ ตามประมวลรัษฎากร อยู่ในระดับปานกลาง

4. ผู้ตอบแบบส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจด้านเงินได้ที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลอยู่ในระดับน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ ประสุมิ มุติ (2542) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจในด้านภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้เสียภาษีอากรในอำเภอเมืองจังหวัดระยอง” พบว่า ผู้ตอบ

แบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจเรื่องเงินปันผลจากบริษัทที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยน้อยกว่าร้อยละ 50

5. ผู้ตอบแบบส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจด้านการยื่นแบบและการชำระภาษีอยู่ในระดับน้อย ในขณะที่ขวัญวิมล โกศัยเสวี (2540) ได้ศึกษาเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลของสำนักงานบัญชีในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจในด้านการกรอกแบบแสดงรายการ และการยื่นแบบแสดงรายการ ในระดับปานกลาง

6. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีปัญหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ จินจิรา สันติชัยรัตน์ (2549) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัญหาของผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ ในด้านภาษีเงินได้นิติบุคคลและภาษีมูลค่าเพิ่ม” พบว่า ผู้ทำบัญชีมีปัญหาภาษีเงินได้นิติบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อค้นพบ

การศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล พบว่า

1. ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล ดังนี้
  - ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจโดยรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีความรู้ความเข้าใจด้านการคำนวณกำไรสุทธิตามเกณฑ์สิทธิและเกณฑ์อื่น และด้านหลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิทางภาษี ตามมาตรา 65 ทวิ ในระดับปานกลาง ด้านหลักเกณฑ์รายจ่ายที่ไม่ถือเป็นรายจ่ายตามมาตรา 65 ตรี และด้านเงินได้ที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ในระดับน้อยที่สุด
  - ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความรู้ความเข้าใจไม่แตกต่างกัน
  - ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจแตกต่างกันในด้านหลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิทางภาษี ตามมาตรา 65 ทวิ ด้านหลักเกณฑ์รายจ่ายที่ไม่ถือเป็นรายจ่ายตามมาตรา 65 ตรี ด้านเงินได้ที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล และด้านการยื่นแบบและการชำระภาษี
  - ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจแตกต่างกันในด้านหลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิทางภาษี ตามมาตรา 65 ทวิ ด้านเงินได้ที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล และด้านการยื่นแบบและการชำระภาษี
  - ผู้ตอบแบบสอบถามที่ประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจแตกต่างกันในด้านหลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิทางภาษี ตามมาตรา 65 ทวิ ด้านหลักเกณฑ์

รายจ่ายที่ไม่ให้ถือเป็นรายจ่ายตามมาตรา 65 ตรี ด้านเงินได้ที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล และด้านการยื่นแบบและการชำระภาษี

- ผู้ที่มีจำนวนแห่งที่รับเป็นผู้สอบบัญชีแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจแตกต่างกัน
ในด้านการคำนวณกำไรสุทธิตามเกณฑ์สิทธิและเกณฑ์อื่น ด้านหลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิ
ทางภาษี ตามมาตรา 65 ทวิ และด้านเงินได้ที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

- ผู้ที่มีความแตกต่างกันในประเภทของผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมพัฒนา
ธุรกิจการค้า มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลแตกต่างกัน

2. ผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาคำถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล
ในระดับปานกลาง โดยพบปัญหาในเรื่องรายจ่ายมีสิทธิหักได้เพิ่มเติมมากที่สุด รองลงมาพบปัญหา
เรื่องรายจ่ายต้องห้ามทางภาษี และเรื่องสิทธิประโยชน์ของกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน
ตามลำดับ

3. ผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาคำถามอื่น ๆ ในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล อยู่
ในระดับปานกลาง โดยพบปัญหาในเรื่องผู้ทำบัญชีต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของสรรพากร ใน
ระดับมาก รองลงมาพบปัญหาเรื่องผู้ทำบัญชีมีความรู้ความเข้าใจในเฉพาะส่วนที่รับผิดชอบ และ
เรื่องผู้ทำบัญชีต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่เจ้าของกิจการกำหนดอยู่ในระดับมาก

ข้อจำกัดของการศึกษา

การศึกษานี้มีข้อจำกัดเรื่อง ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม
ที่ตอบกลับและการติดตามแบบสอบถาม ทำให้ไม่สามารถรวบรวมแบบสอบถามได้ครบจำนวน
ตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ในกฎหมายภาษีเงินได้
นิติบุคคล ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ ควรจัดให้มีการอบรมให้แก่ผู้ทำบัญชีในเรื่องความ
แตกต่างของหลักเกณฑ์ตามมาตรฐานบัญชีกับหลักเกณฑ์ทางภาษีอากร และควรอบรมเกี่ยวกับ
กฎหมายภาษีอากรที่มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง เพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ

2. ผู้ทำบัญชีควรศึกษาและทบทวนกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นประจำ และติดตาม
กฎหมายที่มีการปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานให้ถูกต้อง

3. เจ้าของกิจการควรรีด้วยความสนใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล ควรมีการติดตามการเปลี่ยนแปลงในหัวข้อที่เกี่ยวกับกิจการของตนอย่างใกล้ชิด อีกทั้งจัดหาพนักงานบัญชีที่มีความรู้ความชำนาญในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล และให้การสนับสนุนแก่พนักงานในการอบรมพัฒนาความรู้

ข้อเสนอแนะในการศึกษาต่อเนื่อง

ในการศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะผู้ทำบัญชีที่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ ในการศึกษาครั้งต่อไป หากศึกษาจากพื้นที่อื่นๆ หรือเปลี่ยนวิธีการเลือกตัวอย่างน่าจะมีผลการศึกษาที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งจะทำได้ผลการศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ทำบัญชี และต่อเจ้าหน้าที่ในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลต่อไป